Ч. 341 (13.540). Львів, понеділок 25. грудня 1933. Poсztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Конкурс Редакції „Діла“ на пять економічних статтей.

Американський українець фундує премії на пять статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?“

Редакція „Діла“ розписує оцим конкурс на пять економічних статтей на тему: „Як створити або розбудувати варстати праці для українців у рідному краю?“

Статті не можуть мати ніяких історичних оглядів ні соціольоґічних екскурсів, а мають держатися точно теми, тобто зясовувати плян розбудови варстатів праці.

Статті не можуть бути довші, як на 300 рядків друку розміру стовпців „Діла“.

Статті треба присилати на адресу Редакції „Діла“ до кінця січня 1934 р.

Для оцінки статтей Редакція „Діла“ покликує окреме жюрі, зложене з наших економістів, теоретиків і практиків.

За найкращих **пять статтей**, які відзначить жюрі, дістануть автори по 5 американських долярів нагороди. Ці статті будуть видруковані на сторінках „Діла“.

*

Пять пятидолярових премій за статті на повищу тему уфундував український бизнесмен зі Зединених Держав Північної Америки **Василь Тихий.** Коли проекти, подані у статтях, прийдуть до вподоби п. Василя Тихого, він має намір підпомагати краеві підприємства, які матимуть вигляди на здійснення його ідей.

Замісць колишніх субвенцій — нарід сам від себе дасть „Просвіті“ субвенцію.

Большовики анектують Шевченка.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. В Харкові розпочали будову памятника Тарасові Шевченкові. Роботами кермують різьбарі, професори Маніцер і Ляндбанд. Одночасно комуністична українська преса гостро атакує українських націоналістів за „анектування“ Шевченка, мовлячи, що клясова ідеольоґія поета переважала над національною.

Національні меншини в Радянщині.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. Відбувається тут конференція в справі національних меншин у Радянщині, скликана за почином президії центрального виконного комітету УРСФР. У конференції беруть участь делеґати національних меншин: китайців, кореанців, латишів, поляків, кавказьких верховинців, жидів, естонців, циганів, уйгурів і дунґанців (серед. Азія). Головну точку програми творять справи північного Кавказу і Біробіджану (жидівський національний район на Дал. Сході).

—o—

Карають за кепські продукти.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. Декрет, що карає бодай 5-літньою вязницею за продукцію лихої якости товару, стосують в життi з цілою безоглядністю. В Києві потягнули до відповідальности управителів льокального пекарського тресту за продукування кепського хліба, управителів київської державної торговельної орґанізації (Києвторг) за те, що випустили на ринок недобру ковбасу, а управу постачання українського будівельного тресту за кепські обіди для службовців тресту.

—o—

Ляйпціґський процес скінчився.

ЛЯЙПЦІҐ, 23. XII. ПАТ. Останній день сензаційного процесу в справі підпалу Райхстаґу зібрав у державнім трибуналі передових людей з політичного, урядничого й правничого світа. Ґалерія для публики була заповнена до останнього місця. Серед загальної тишини предсідник оголосив присуд, яким обвинувачених Торглера, Димітрова, Попова і Танева увільнено. Зате обвинуваченого Ван дер Ліббе засуджено за державну зраду і тяжкий злочин підпалення Райхстаґу і трьох дальших публичних будинків на кару смерти. Судові кошти поносить державний скарб.

В мотивуванні присуду предсідник ствердив, що обвинувачений Ліббе мусів мати спільників, які рекрутувалися зміж елементів комуністичної партії, яка несе моральну відповідальність за злочин.

ЛЯЙПЦІҐ, 23. XII. ПАТ. Оборонець Торглера, д-р Зак, на запит журналістів, заявив, що Торглера випустять негайно на волю. Однак з огляду на особисту безпеку радять йому зголоситися до Шуцгафту, себто концентраційного табору.

—o—

Еспанія наближується до Ватикану.

ПАРИЖ, 23. XII. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що еспанський уряд рішився навязати переговори з Ватиканом. Перед підписанням конкордату хотять створити модус вівенді між обома сторонами. На першого еспанського амбасадора при Ватикані призначений Санчес Альборнос, б. міністер закорд. справ.

—o—

Війна Болівії з Параґваєм.

Як повідомляють з Монтевідео, 20. ц. м. увійшов у життя мировий договір між Болівією і Параґваєм. В часі війни між тими державами згинуло 30.000 людей і дісталося в полон 20.000. Число ранених дуже велике. Під зброєю з обох боків находилося поверх 150.000 осіб. Президент Уруґваю Терра, члени панамериканської конференції, а також комісія Союзу Народів уживають усіх зусиль, щоби столітній спір між Болівією і Параґваєм нарешті скінчився.

—o—

Перед Загальним Зїздом „Рідної Школи“.

Декілька думок про національне обличча українського приватного шкільництва і про молодь.

Львів, 23. грудня 1933.

Кожний річний зїзд якоїнебудь центральної установи стає чимраз менше внутрішньою справою лише тієї установи. Чимраз більше для кожного є ясним те, що річні зїзди це не лише підрахунки статутових досягнень установ, але перш усього біляпси позицій нашого національного життя. Живемо в часах, де ріжниця між чистою політикою і колись аполітичними громадськими явищами затирається. Сьогодні справи господарської чи культурно-освітньої ділянки національного життя виростають до першорядного значіння, можна сказати, стають питаннями політики нації.

Так теж хочемо й підходити до цьогорічного Зїзду „Рідної Школи“, який має відбутися 25. ц. м.

Коли спинюємо сьогодні увагу над Зїздом „Р. Ш.“, то слідкуватимемо не лише над її шкільними, організаційними і матеріяльними досягненнями. Радіємо чимало не лише тим, що стан посідання її шкіл не зменшився, що фреквенція в народніх і середніх школах „Р. Ш.“ збільшилася, що число Кружків зросло, що активність на церелшкільному відтинку „Р. Ш.“ помітно збільшилася. Хочемо також, щоби цьогорічний Зїзд „Р. Ш.“ дав відповідь або бодай застановився над тими питаннями, які роблять „Рідну Школу“ одною з найважніших ділянок українського національного життя.

Вважаємо, що на відтинку українського приватного шкільництва на чоло всіх питань висувається ось яке: чи українське приватне шкільництво зберігає своє національне обличча? Чи кошти й енергія, вложені громадянством у те шкільництво оправдують себе, т. зн., чи має українське громадянство за свій вклад якусь суму ідеальних вартостей, яких не добуде в державних школах?

Знаємо, що те питання є надто трудне, щоби на нього дав відповідь цьогорічний Зїзд. Одначе хочемо, щоби воно було тим засадничим питанням, довкола якого обертались би наради цього Зїзду. Рідношкільні діячі, які на ньому зберуться, повинні з цієї площини підходити взагалі до цілої діяльности Т-ва. Адже відомо, що контроля держави над приватним шкільництвом чимраз більша. Чимраз більше приватні школи видають лише якусь суму інтелігентних одиниць та дають спромогу мізерного прожитку для якоїсь скількости учительських сил. Ціле виховання школи, її внутрішнє життя, підручники, навіть організації тої молоді та всі її виступи відбуваються під дуже точною контролею державних шкільних чинників. А тому увага громадянства мусить бути присвячена тій сторінці шкільного життя, яке находиться під таким величезним натиском держави. Питання ушіднення віддору, питання позашкільного впливу, діточої літератури, юнацької преси, вироблення нового типу вчителя, ось складники одного пняша, яким є: збереження власного обличча українського приватного шкільництва. Жива нація має безконечно ріжнородні засоби, щоби помимо натиску до духової асиміляції, отже е до обезвар[...]ення шкільництва, якого та нація такими зусиллями вдержує — не допустити. Одним з перших засобів уважаємо скріплення позашкільного впливу на шкільну молодь.

Те скріплення позашкільного впливу на українську шкільну молодь уважаємо справою першорядного значіння, не лише для молоді українських приватних, але й державних шкіл. Школи творять сьогодні відсепаровані від громадського життя осередки, довкола яких скупчена увага лише дуже малої скількости людей: молоді, батьків і учительських зборів. Словом всього того, що зі школою має лише безпосередній звязок, або має в ній безпосередній інтерес. Широкі кола довідуються про те, що на тому відтинку йде завзята боротьба за душу школи, головно... з політичних процесів. Ми довідуємося тоді, що десятки молодих, найкращих одиниць стає жертвою, може й однобічної боротьби. Однобічної? Так, бо насилення тієї боротьби не розложене на всі верстви нації. Чи є ми вповні свідомі того, що молодь наша не має ні одної організації — за вимком офіційних, — в яких би виживалася її енергія, скріплювалися нерви її душі, характеру, волі? Чи українське громадянство здає собі справу з тієї жахливої психольогічної і громадської ізольованости нашої молоді від широкого національного ґрунту, серед якого та молодь живе?

На тлі тих питань навіть проблема соціяльного каліцтва, яке повстає з того, що наша молодь не має варстатів праці — не є найважніше.

Очевидно, що висуваючи перед перед Зїздом „Р. Ш.“ боротьбу за обличча української приватної школи і питання української молоді на чоло питань українського шкільництва, ми не хочемо тим сказати, що не доцінюємо питань організації Кружків „Р. Ш.“, матеріяльної допомоги і взагалі вдержання сітки приватного і державного шкільництва. Це безперечно важливі питання. Одначе всі вони сходять у сутінок перед першим, засадничим. Воно стає саме тим, що не розвязане, поставить під знаком запиту доцільність тих велитенських зусиль, які українське громадянство вкладає у свою школу.

—o—

Моральна столиця Сходу.

РИМ, 23. XII. ПАТ. З приводу відкриття інституту для середущого й далекого Сходу відбувся в Римі великий зїзд студентів арабів, египтян, афганців, гіндусів, сіямців і японців. Відкриття зїзду відбулося в салі Юлія Цезаря на Капітолю. Італійська преса вдоволена з вибору Риму на місце зїзду, зазначуючи, що Рим стався моральною столицею Сходу.

—o—

Вибори в Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. XII. ПАТ. Вибори до сенату відбулися вчора зовсім спокійно. Всюди перейшли кандидатури ліберальної партії, з виїмком трьох департаментів у Семигороді, де вийшли три кандидати з мадярської лісти. Вчора вибрано 113 сенаторів. Остаточний вислід ще невідомий.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ГРУДНЯ 1933.

П. БУНЯК

Батько першої української друкованої книжки.

(В 350-ті роковини смерти Івана Федоровича.)

Дня 15. грудня 1933 р. минуло 350 літ від смерти творця першої української друкованої книги, Івана Федоровича.

Як відомо, друкар Іван Федорович (Федоров), разом зі своїми помічниками, втік у 1565 чи 1566 р. перед московською сфанатизованою юрбою — що друкування книжок уважала за свого роду єресь — на Литву. Тут у місточку Заблудові, недалеко Білостоку, під опікою і старанням вел. литовського гетьмана Григорія Ходкевича, видав він „Євангеліє Учительное“ і Псалтир з Часословом.

По смерти Ходкевича в 1572 р., Федорович із своєю ріднею, друкарським приладдям і черенками помандрував до Львова, щоби тут вести далі друкарське діло.

Приїхавши до Львова, Федорович узявся до праці. Та не так легко воно йшло. Мусів поборювати тут великі труднощі, й то не тільки формальні, які ставив йому маґістрат і... столярський цех (не хотів дати йому дозволу на виконання самому друкарської, деревляної праси), але й матеріяльної натури. Та кінець-кінців всетаки вдалося Федоровичеві заснувати свою дуже примітивну, як на сьогоднішні часи, друкарню — яка стала першою не тільки у Львові, але й на українських землях.

І ось 25. лютого 1573 р. почав Федорович друк „Апостола“, який скінчив щойно за рік, а саме 15. лютого 1574.

Тому-то день 15. лютого 1574 р. є історичною датою появи першої української друкованої книги на українській землі.

350-ті роковини цієї події, а саме в 1924 р., ціле українське громадянство, а зокрема нащадки Федоровича — українські друкарські робітники Львова — дуже святочно вшанували. В тому році вийшла ціла низка наукових і популярних публікацій, присвячених як батькові українського друку, отже і одній із підойм української культури. Українські друкарські робітники Львова влаштували окремо дня 18. травня в великій салі „Народнього Дому“ величаву академію, присвячену свому великому предтечі та видали книжку п. н. „Свято української друкованої книги“. Ювілейний рік закінчився науковою академією, яку влаштував Виділ Наук. Тов. ім. Шевченка.

Творець першої друкованої української книги провів останні роки свого життя у крайній нужді. Його друкарню та 140 книжок „Апостола“ забрав у застав за 411 тодішніх золотих польських жид Ізраель Якубович. Федорович уже не мав змоги викупити своїх станків, щоби далі вести улюблене діло. Це й приспішило кінець його трудолюбивого життя. Він помер у грудні 1583 року.

Точний день смерти Федоровича не є згідний. Проф. д-р Іл. Свєнціцький подає його на 3. (15.) грудня, а проф. д-р І. Огієнко на 5. або 6. грудня. Ми приймаємо першу дату.

Федоровича похоронили на цвинтарі біля церкви оо. Василіян на Підзамчі (Жовківська вулиця). Біля цієї церкви мав він і свою друкарню.

Як жива памятка по першім українськім друкарі, крім „Апостола“, залишилася досі друкарня Ставропігійського Інституту. Бо Ставропігійське Брацтво, вже по смерти Федоровича, в 1585 р. викупило від Якубовича друкарню за 1500 зол. Очевидно, зі станків і черенок Федоровича тепер і сліду нема. Полишилася тільки фірма Брацтва та портрет Федоровича (очевидно, скомбінований), що находиться в цій друкарні.

І ще одна памятка полишилася по першім українськім друкарі, а саме його нагробний камінь. Цей камінь, разом з іншими нагробниками василіянського цвинтаря вжили до будови каплиці при церкві (мабуть на долівку). В 1924 році Виділ Наук. Тов. ім. Шевченка робив заходи видобути якимсь чином цей камінь і перенести його до музею. Та ці заходи припинено, мабуть наслідком матеріяльної скрути. А цієї справи не треба забувати. І ми її пригадуємо в цьому ювілейному році. Може всетаки вдасться перевести це діло до успішного кінця.

Друкарські робітники Львова бажали вшанувати роковини смерти свого предтечі святочною академією. Та з цього приводу, що саме у цьому місяці стоять вони в цінниковій акції (підприємці виповіли робітникам обовязуючий до кінця цього року цінник), рішено злучити роковини смерти Федоровича з 360-літтям появи „Апостола“, що, як вище згадано, припадає на день 15. лютого 1934 р. Крім академії, появиться одноднівка п. н. „Друкар“, де буде поданий теперішній стан українських друкарень і переплетень у Львові і на цілому терені наших земель по цей бік Збруча.

Покищо честь памяти Батька української книги!

Львів, 15. XII. 1933.

Чи можливі у нас міжпартійні умови?!

Історія одного мандату, — або: як радикали зломили умову про виборчий бльок з 1930 р.

VI. ЯК ПОК. М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ І ПОС. О. ЛУЦЬКИЙ ПІДПИСУВАЛИ ДОДАТКОВУ УМОВУ ПРО 2 МАНДАТИ ДЛЯ УСРП? — ЯК Д-Р І. МАКУХ РОЗУМІЄ СВОЄ ЗОБОВЯЗАННЯ, ЩО РУЧИТЬ СВОЇМ МАНДАТОМ ЗА ПОВЕДІНКУ СВОЇХ ПАРТ. ЧЛЕНІВ? — УСРП АПРОБУЄ ПОВЕДІНКУ П. ГРИВНАКА Й ДОЗВОЛЯЄ ЙОМУ ЗАТРИМАТИ МАНДАТ!

З черги подаємо повний текст листа д-ра Дмитра Левицького до д-ра І. Макуха, з якого довідуємося кілька незнаних досі характеристичних подробиць до історії виборів з 1930 р. Цей лист звучить:

Львів, дня 25. листопада 1933 р.

До Високоповажаного Пана д-ра Івана Макуха, Сенатора і Голови У. С. Р. П. у Товмачі.

Високоповажаний Пане Голово!

Ваше письмо з дня 10. листопада ц. р. я одержав 21. ц. м. і маю за шану відповісти слідуюче:

На самому вступі мушу заявити, що Ваше письмо зробило мені велику прикрість тим прикріше мені на нього відповідати, що воно підписане Вами, людиною, яку я особисто дуже високо ціню. Але вважаю своїм обовязком не тільки як голова Ц. К. УНДО, але і як громадянин дати на те Ваше письмо ясну і щиру відповідь.

Ви твердите, що на Вашу думку наша вимога до УСРП зректися мандату в золочівській окрузі в користь УНДО не має зі становища бльокової умови достаточної підстави, бо основною точкою бльокової умови було, що підставою до розподілу мандатів мають бути вислідн попередніх виборів. Так, ми при бльо-

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ" В 65-і ЇЇ РОКОВИНИ!

ковій умові чесно і ясно поставили, що при укладі виборчих лист підставою до розподілу мандатів мають бути голоси з 1928 р. зі застосуванням системи Де Гондта. Що більше, ми не тільки установили ту засаду, але й докладно уложили цілий список місць тих мандатів, котрий підписали і Ви і я, і той список місць є інтегральною частиною бльокової умови. Щоби не було ніяких сумнівів, ми дальше ствердили у бльоковій умові, що цей порядок місць на цілий час тревання каденції чи при доповняючих виборах буде збережений в той спосіб, що місце, призпане даній партії в разі його опорожнення з якихнебудь причин, залишається за партією, що його опорожнила. Якщо на черговому місці був би кандидат другої партії, то управа даної партії доручить свому кандидатові це місце звільнити, пристосовуючи до недисциплінованих кандидатів якнайдальше ідучі карні санкції виключення його з партії і клюбу та оповіщення цього в пресі. Кандидати обох партій, зглядно будучі контрагенти бльоку, підписують долучену до цього протоколу заяву, яка є інтегральною частю того протоколу. В цій заяві заявляє кожний кандидат **словом чесної людини зректися мандату з бльокової листи** (це і всі дальші підкреслення наші — прим. Ред.), який з якоїнебудь причини припадав би на підставі бльокової умови другій партії.

Колиб Ви тепер хотіли нашу бльокову умову інтерпретувати не як установлений порядок мандатів, а як розподіл вже вибраних послів, то це супроти цілком ясного змісту умови перестало би вже бути інтерпретацією, а стало би **необоснованим звичайним викрутом.** Здається мені, що нема на світі ні одного незалежного громадського суду, який погодився би з такою Вашою „інтерпретацією".

Але навіть у тій Вашій цілком неслушній „інтерпретації" Ви **дуже грубо помилково рахуєте відношення числа послів і сенаторів у 1928 і 1930 році**, бо замість попередньої пропорції 1:2.5 повстала у Вас пропорція 1:6, себто ніби УНДО збільшило число своїх послів і сенаторів з приводу бльоку пропорціонально майже в трое. У Вашому рахунку **Ви свідомо не числите двох мандатів, які маєте** (від УНДО — прим. Ред.). Дійсне відношення між 1928 і 1930 р. є: В 1928 р. з листи УНДО вийшло 35, а з Вашої збльокованої зі соціялістами листи 10 послів і сенаторів, отже відношення було як 1:3,5. Тепер ми маємо 20 послів і сенаторів, а Ви маєте 5-тьох, отже пропорція як 1:4. На випадок, якби Ви не хотіли тепер відступити належного нам мандату в золочівській окрузі, то відношення впало би на 19:6, себто 1:3. Цілком природно, що коли би Ви були йшли до виборів без збльокування з нами, то на підставі системи Де Гондта, при такім переведенні виборів і при таких великих збльокованих листах, як у 1930 р., Ви, як менша група, були би здобули значно менше мандатів, хто зна, чи лише не один мандат зі станиславівської округи.

Твердите дальше, що УНДО не додержало бльокової умови, заключеної між УНДО і УСРП вже по виборах до сойму (дня 30. XI. 1930 року) бл. п. Галущинським і пос. Луцьким, якою ті оба панове зобовязалися дати Вашій партії два мандати, які з виборів дістало УНДО. Недотримання тої умови заключалось би в тому, що одного посла наша партія відступила УСРП зараз, а другого не до трьох місяців, а щойно по смерті бл. п. Галущинського, отже кілька місяців пізніше. На цьому місці стверджую, що в такому випадку **обох мандатарів нашої партії впроваджено в блуд через незнання бльокової умови.** Провід нашої партії, який заключував бльокову умову, сидів у тюрмі, наш документ бльокової умови заняла тоді поліція і його в нас не було, а бл. п. Галущинський твердив і тепер словом твердить пос. Луцький, що **бльокової умови Ви їм не показали.** Не маючи в руках тої умови, вони повірили, що дійсно бльокова умова звучала так, що розподіл вибраних вже послів має бути переведений на підставі числа мандатів з попередніх виборів; вони не знали ані про список лист, ані про ті кавтелі, які були в бльоковій умові. Отже робити з цієї непоінформованости делегатів УНДО, котрі ділали в найкращій вірі і волі, і з тої великої саможертви нашої партії атут для Вашої партії, є для мене дивним і незрозумілим.

Наводите ще третій заміт, а саме, що виборці УСРП вимагають, щоби п. Гривнак був послом, бо вони на нього масово голосували, а цілу виборчу працю в окрузі вели органи УСРП. На жаль, не маємо статистики, скільки голосів у 1930 р. впало на листу УСРП, а скільки на листу УНДО, і тому Ваша цифра 30.000 є такою самою довільною, як 1, 3 чи 5. Що органи Вашої партії в останніх 16-ти днях виборчої акції в 1930 р. вели в більшості технічну роботу, це можливе, бо ми всі були у тюрмах, але щодо 30. жовтня, отже до дня внесення лист ми клали найбільше **праці і коштів** на вибори, це хіба признаєте. Щодо золочівської округи, то Ви собі певне пригадаєте, що **Ваш кандидат п. Гривнак мав згідно з засадами бльокової умови стояти не на 4-тому, а на 5-тому місці.** І це була наша уступка від засад бльокової умови, що ми згодилися, щоби п. Гривнак був на 4-тому місці. Ми зробили це, хоч наші виборці золочівської округи були тому противні. Ми зробили це в імя ідеї бльоку і в імя національного, а не партійного інтересу.

На закінчення тої справи хочу Вам пригадати одну річ, якої, маю надію, Ви не забули. При заключуванні бльокової умови ми вправді не сподівалися, що супроти такого ясного її змісту можуть вийти між нами якісь міжпартійні непорозуміння, але рахувалися з можливістю, що може якийсь кандидат, без огляду на зложену ним заяву, в потребі, що випливала би з умови, не схоче зректися посольства для другої партії. Для такої можливости — ми — обі сторони — УНДО й УСРП — ставили в сумнівних округах на чоло таких кандидатів, до яких мали 100 проц. довіря. А щоби щодо того мати всяку певність, то **ми оба, як голови партій, заручили своїми мандатами, що кожний з нас зречеться посольства, як хтось з нашої партії не хотів би зректися мандату згідно з бльоковою умовою.** Можу Вас запевнити, що колиб у нашій партії зайшов такий випадок, як у Вас, то **я не задержав би мандату ані 24 години, а коли би партія не полагодила конфлікту по думці бльокової умови, то я не остався би 24 години у проводі партії. Тут не йде про мандат ні про особи, а йде про зобовязання супроти третіх осіб і про підстави громадянської етики.**

Супроти того, що наближається час, бо на найближчому засіданні сойму вже заприсяжуть нового посла золочівської округи, прохаю Вас спонукати вирішення цієї справи у Вашій партії до дня 5. грудня ц. р., щоби евентуальне зречення вже в тому часі могло перейти до виборчої комісії.

На закінчення хочу порушити ще одну справу, яку Ви піднесли у Вашому письмі. Ви пишете, що з причини виступу „Діла" на весну п. р. проти Вашої організації не можете піддержувати ніяких зносин з відповідальними органами нашої партії. Про це я повідомлю провід нашої організації. Від себе додам, що я читав у Вашому офіційному органі „Громадський Голос" ще передтим десятки дуже тяжких виступів проти нашої організації і ні мені, ні нікому з нашої організації не приходило із думку з тої причини зривати звязки з Вашою партією. Уважаю, що **часи не так для партії, як для цілого нашого народу надто тяжкі, надто відповідальні, щоби через публіцистичну нотатку чи статтю зривати звязки між національними партіями.** Думаю, що з огляду на велику відповідальність супроти національних інтересів, Ваш погляд в тому напрямі Ви піддасьте конечно потрібній ревізії.

Маю повну надію, що Ви, Високоповажаний Пане Голово, приймете це моє письмо так щиро, як щиро я його пишу, та що воно в нічому не змінить наших особистих дотеперішніх відносин, і прохаю Вас прийняти від мене заяву моєї

глибокої пошани

Д-р Дмитро Левицький в. р.

До означеного **в письмі** речинця д-р Дмитро Левицький відповіди не дістав. Тому звернувся до д-ра Івана Макуха з відомим вже з „Діла" отвертим листом. Щойно **після** засідання сойму (дня 11. грудня ц. р.), на якому зложив приречення п. А. Гривнак, дістав д-р Дмитро Левицький письмо від д-ра І. Макуха, датоване „Товмач, 7. грудня 1933", в якому д-р Макух обговорює ширше справу інкримінованого уступу зі старої статті „Діла", самуж справу додержання бльокової умови полагоджує слідуючим уступом:

„Ваш лист з 25. XI. ц. р. я одержав і маю за честь вияснити слідуюче: я основно перейшов усі Ваші аргументи в користь тої інтерпретації бльокової умови, яку заступає Центральний Комітет УНДО, але всетаки по мому глибокому переконанні вони не зачіпають основних тез моєї точки погляду, бо одні з них явно суперечать фактичному станові річей, а другі є зовсім довільною інтерпретацією."

Щойно з „Громадського Голосу" ч. 49 з дня 16. грудня 1933, довідалися ми, що дня 9. грудня ц. р. **„Головний Секретаріят УСРП доручив п. Гривнакові прийняти мандат і виконувати його згідно з волею своїх виборців."**

Так представляється історія виборчих умов з 1930 р. і справа їх додержання бльоковими контрагентами. Ми переконані, що ці з громадян, які мали терпеливість перечитати ціле проголошене листування і всі документи, що торкаються цієї справи, мали змогу виробити собі докладний, вірний і самостійний погляд на цілу ту прикру справу. З свого боку висловимо кілька уваг про **засадниче** і ширше **громадське** значіння цієї справи — окремо.

На цьому доки документів закінчуємо.

Небезпека туберкульози для дітей.

Туберкульоза — пошесна хороба. Дитина дуже схильна до зараження. Туберкульоза — найбільше поширена хороба дітей.

Дитина захворіла на красуху (шкарлятину). Батьки, рідня і оточення перелякані, зажурені, вичікують негайної помочі від лікаря. Розуміють вони знаменито, що дитина захворіла на небезпечну хоробу і для неї і для інших. Небезпека від тої хороби для хорої дитини є в двох напрямках: або смерть в короткім часі, або виздоровіння, але з наслідками перебутої хороби, себто калiцтвом. Про ті небезпеки, загал громадянства, інтелігенти і простолюддя знає з досвіду, небезпек тих побоюється, хороби не стидається і з конечности піддається твердим санітарним приписам, віддає хору дитину до лікування до шпиталів, або відокремлює від оточення.

Не такий погляд загалу на туберкульозу. І тут лежить одна з причин загального поширення туберкульози. *Туберкульоза або сухоти це така сама пошесна хороба як красуха.* Правда, час її розвою, виявлення назверх, аж до ствердження школи у людини чи тварини, куди довший, як час розвою красухи. Одначе, коли приглянутися ближче шкодам і небезпеці, яка загрожує громадянству від туберкульози, переконуємося, що *туберкульоза завдає здоровлю та економіці громадянства стократно більші шкоди, як красуха.*

Статистики дослідників всіх світових наукових центрів доказують, що туберкульоза дорослих у більшині випадків — це наслідок зараження нею в дитячім віці. Дитина, також батьків хорих на відкриту туберкульозу, родиться здоровою. Заражується щойно після уродження. Досвід виказує, що дитина є на зараження туберкульозою найбільше схильна. Відповідно до віку, коли заражується, наслідки бувають ріжні. Якщо заражена в перших трьох місяцях життя, то на 100 дітей всі 100 не доживши одного року життя, вмирають; якщо заражена в останнім чвертрічні першого року життя з 100 дітей 33 вмирає. У пізнішім віці смертність меншає, але схильність до зараження і хорування на туберкульозу більшає. У дошкільнім і шкільнім віці зараження дітей туберкульозою, головно у містах а тепер також по наших селах, дійшло у дітей у віці 5—6 років до 50 прц. 11 років до 90 прц. Не можна сказати, що зараження дитини в пізнішім віці є вже менше небезпечне для дитини, як у ранішім віці. Річ саме в тому, що вже одноразова стріча зовсім здорової, не зараженої дитини з хворим на відкриту туберкульозу, може дати в наслідках у розмірно короткім часі одну з найстрашніших картин туберкульози, а саме туберкульозне запалення мізкової оболонки. Ця картина жахлива тому, що перед нею стоять до нинішнього дня лікарі зовсім безрадно, без змоги помогти або врятувати хорого, з кінцевим вислідом невідкличної смерти хорого на 21-ий день після того, як стердять такий стан. Так двох визначних львівських лікарів перед 2—3-ма роками, хоча батьки були здорові, втратили своїх дітей, що заразилися від пістунок.

Загально поширений погляд громадянства, що туберкульоза це хороба дорослих — помилковий. *Туберкульоза це найбільше поширена затяжна (довготреваюча) пошесна хороба дітей.* Це виказують розсліди стану здоровля дітей і статистичні числа. У перших роках життя діти, як менше відпорні, хоріють на туберкульозу, та проявляють хоробові зміни назверх, по яких можна хоробу пізнати. У віці 6—12 років організм вже більше відпорний — борониться перед знищенням, хороба розвивається поволи, незамітно, величе у підземеллі. Тут уже слід зазначити, що *само зараження це ще не хорування.* Дитина може бути заражена, лікарський розслід ствердить це зараження, а проте дитина не мусить хворіти. Складаються на це ріжні потрібні до розвою хороби умовини, як: недостача примітивної гігієни, чистоти, доброї віджившої поживи, свіжого повітря, сонця, часте захворіння на нежити носа і горла, попередні пошесні хороби, як кір і кашлюк, а перш за все незрозуміння, що туберкульоза це пошесна хороба і що заражування може день у день повторюватися. Названі шкідливі умовини ломлять опірні сили організму дитини, бактерії на ослабленім ґрунті скоро зростають, розвиваються, виділюють із себе отрути, які знов погіршують оборонні сили — так витворюється заворожене коло — дитина хворіє.

Знаємо, що джерело зарази в більшині випадків зовсім несвідомо — це хорий на відкриту туберкульозу, такий, що кашляє, викашлює харкотиння, де є безліч заразків. Часами молоко корів, що також можуть хорувати на туберкульозу, може бути джерелом зарази.

Д-р Осип Фіглус.

(Докінчення буде.)

В 300-ліття смерти Мелетія Смотрицького.

СВЯТОЧНЕ ЗАСІДАННЯ СЕМИНАРУ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ ПРИ БОГОСЛОВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ.

Заходом Семинару історії української церкви при Греко-Кат. Богословській Академії у Львові, що його веде проф. д-р Микола Чубатий, відбулося 20. ц. м. в залі Академії святочне засідання, присвячене памяти Мелетія Смотрицького з приводу 300-ліття його смерти. На тому засіданні явилося, крім питомців, кількадесять запрошених старших громадян, духовних і світських.

Відкрив засідання **проф. М. Чубатий**, що у своїй довшій промові подав загальну характеристику творчости Мелетія Смотрицького, спиняючись подрібніше на тих моментах його діяльности, що їх чужі (а нерідко й наші) історики викривлювали — з кривдою для того заслуженого оборонця унії. Опісля читали свої реферати: **студ. Б. Побігуший** про Смотрицького як полеміста і **студ. І. Федишин** про Смотрицького як уніята. Оба ті ядерні, солідно оброблені і добре виголошені реферати вказували на те, що в Семинарі йде планова праця і що питомці мають дійсно добрий фаховий провід. На закінчення виголосив **проф. д-р К. Чехович** реферат про Смотрицького як граматика.

Ціле засідання тревало рівно півтора години. Участники його вислухали вступної промови і всіх рефератів з великим зацікавленням.

ВИБОРИ ПО НАШИХ МІСТАХ.

(Звідомлення з місць.)

ВИБОРИ В КОПИЧИНЦЯХ.

Як уже з офіційних даних відомо, в Копичинцях українська ліста здобула при виборах 3 мандати на передбачених 6—7. Підготовча передвиборча стадія пройшла у нас менше-більше нормально, якщо поминути факт викреслення із зголошеної лісти кандидатів двох міщан, які „не здали іспиту" з польської мови (написали по польськи „dziennik"). Здавалося, що й самі вибори пройдуть досить правильно, хоч непокоїли розповсюднювані напередодні виборів чутки, що українці у своїй окрузі дістануть тільки 3 мандати, а в інших округах, де всетаки їм належалось би по одному мандатові, не дістануть ніодного. І справді, несподіванки розпочалися вже з самого ранку, а саме в обводовій комісії ч. 4 другої виборчої округи предсідник не допустив нашого мужа довіри, а також усунув члена комісії українця і як причину того усунення один з членів комісії поляк подав, що наш член комісії „тримає з українцями". На інтервенцію уповноваженого лісти цю аномалію десь около 12 години дня частинно усунули і нашого мужа довіри до комісії допустили. Далі в комісії II. вибори розпочалися перед 9-ою годиною. Наш муж довіри і член комісії Д. Момотюк ще перед 9-ою годиною були перед виборчим льокалем, але двері від нього застали зачинені; тому чекали на коридорі до відчинення дверей. Коли двері відчинилися і наш муж довіри та член комісії увійшли до льокалю, то їм заявили, що вибори вже почались і що члени комісії вже голосували. Також і в I-ій комісії наш муж довіри прийшов в 9-ій год. до виборчого льокалю, а предсідник комісії, один з „поржондних", заявив, що вже голосувало яких 15 виборців. У тій комісії наш муж довіри ввесь час сидів при комісії і списував собі кожного виборця, який приходив до голосування. За його списками разом з 15 голосуючими перед його приходом голосувало всіх виборців 1038, а тимчасом комісія оголосила, що віддало свої голоси 1.112 осіб, отже на 14 більше, ніж в дійсности було голосуючих. Такі самі містерії були в II. комісії. Там у 3-ій обводовій комісії управнених до голосування було 71. З них 3-х не голосувало, так, що повинно було віддати важних карток 68 осіб. Тимчасом за даними висліду голосування вийшло, що в тій комісії віддало важних карток аж 81 виборців! У 4-ій обводовій комісії було управнених до голосування 99 осіб, з них не голосувало 12 осіб, але проте за даними комісії віддано таки 99 всіх карток! Щоб такі чудеса творити, треба було позбутися свідків, а тому всіх мужів довіря з усіх комісій перед початком обчислювання карток усунули, а в І-ій виборчій окрузі усунули навіть члена комісії і заступника українців, що не перешкоджало, що в часі скрутинії входили до виборчих льокалів, або навіть у часі цілої скрутинії перебували в льокалі урядовці староства, комісар поліції, учителі польської школи та громадські урядовці... Цікаво теж відбувалося обчислювання карток. А саме предсідник комісії не стверджував скількости відданих коперт з картками, але в одних комісіях висипав усі коперти на стіл і опісля роздавав кожному членові відповідну скількість коперт, а самі члени комісії виймали картки з коперт і при своїх столах обчислювали скількість відданих на поодинокі лісти карток, а в інших комісіях предсідник вправді картки виймав з коперт, але не оголошував кожної картки зокрема, як це постановляє закон, тільки всі вийняті картки роздавав членам комісії, щоб вони при своїх столиках ті картки сортували відповідно до поодиноких ліст і потім зголошували, скільки на яку лісту впало карток. Що при такому способі переводження скрутинії можливі всякі зловживання, не приходиться говорити і цим дається вияснити, що напр. в 1. обводовій комісії II-ої округи за нашими обчисленнями на нашу лісту голосувало певних 120 виборців, а офіційні дані кажуть, що тільки 57. Треба памятати, що в тій окрузі нашому кандидатові і при так переведених виборах бракувало всього 29 карток до вибору. При голосуванні предсідник (той „поржондни" з I-ої округи) робив виборцям всякі труднощі, напр. для нього Олена і Гелена, Евдокія і Євдоха, Лемків і Лемкув — то не ті самі особи, а останнього таки до голосування не допустив.

Всетаки, як зазначено, ми вибрали 3-х радних, а саме пп. Стадника Петра, інж. Еліяша Демяна і д-ра В. Безпалька. Хоч поляки пропонували нам компромісово 5 мандатів, то при виборі тільки 3-х радних настрій серед українців-міщан бадьорий, бо всі переконані, що при законному переведенні виборів ми мусіли б здобути 7 мандатів.

З усіх виборчих округ внесено виборчі протести. Від підпису на протестах не відстрашило наших міщан і те, що в ночі перед підписуванням протестів відбулися ревізії в наших визначних міщан, як Клима Дмитра, Бульчака Михайла, Стадника Петра. Шукали по книжках за тютюном і самогоном; очевидно — нічого не знайшли.

Хто спричинив голод на Україні.

„Ізвестія“ з 6. грудня подали промову Постишева на пленумі ЦК КП(б)У, в якій між іншим заявив, нібито один український „націоналіст-фашист“, імени якого пан Постишев на жаль не подає, висловився так про завдання своєї організації: „Треба, щоби становище селян не зважаючи на добрий врожай цього року погіршилось, а тому треба спонукувати колхозників, щоби вони завчасу косили збіже, агітувати між ними, що радянська держава відбере від них хліб під тою чи іншою притокою, та хибно обчислювати зароблені дні, щоб селяни менше одержували збіжа.“ „Ці вороги українського народу“, каже Постишев далі, „продавали нарочито до відділів плянування сільського господарства України, щоб зменшувати площу засіву зерном та викликати тим самим трудноші в постачанню засобів поживи, щоби перевантажувати засів технічних рослин до неможливости його переведення, та щоб концентрувати засів соняшників в районах заражених хоробою цієї рослини, і позбавляти тим самим робітників та селян СРСР товщів. Ці люди пропхалися нарочито до ділянки скотарства, щоб нищити худобу та намагатися цим шляхом підбурювати колхозників та робітників України проти колективізації...“

Не маючи вже можливости заперечити голод на Україні московський наставник намагається перекинути вину за нього на плечі „фашистів“. Але небагато дурнів найдеться тепер на Україні, щоб повірити пану Постишеву.

(Укбюро. Женева.)

—o—

Мін. Саймон в Париж'.

ПАРИЖ, 23. XII. ПАТ. Англійський міністер закорд. справ Саймон мав учора розмову з мін. Бонкуром при участи премієра Шотана та амбасадора Тіреля. Обмірковували справу дозброєння Німеччини та німецьких пропозицій щодо неагресії зі сусідами та проекту реформи Союзу Народів. На основі інформацій з поважного джерела розмова Саймона з Бонкуром і Шотаном довела до зближення поглядів. Саймон, мовляв, згодився з французьким становищем, що всякі проблеми повинні вирішуватися в Женеві. Мін. Саймон приняв чехословацького посла Осуського.

ЛЬОНДОН, 23. XII. ПАТ. „Таймс“, обговорюючи вчорашні розмови мін. Саймона з французькими міністрами, заявляє, що Саймон мав запевнити французький уряд про непохитну постанову В. Британії піддержати Союз Народів і зберегти основи теперішнього пакту Союзу.

Міністри Франції й В. Британії згодилися, що вияснюючі розмови в Берліні мали велику вартість для розвідання в деяких справах, але це не означує, щоби вияснюючі розмови продовжувати або щоби Англія годилася на погляди німецького уряду. Зате певне, що зібрані матеріяли будуть використані в дальших переговорах. Париські розмови виказали, що французький та англійський уряд не напирають узброїтися, але хотять витревати при Женеві як осередку міжнародньої праці.

—o—

Неспокій на Кубі.

На основі повідомлень з Вашингтону офіціяльні взаємини між Зл. Державами і Кубою знову напружені. Кубійські революціонери роблять замахи на збори американських плянтаторів цукрової трощі і підготовляють нову спробу революції проти президента Сан Мартіна. Доконано замаху на три потяги, що везли до Гавани учасників маніфестації в користь уряду. Маніфестанти мали демонструвати проти т. зв. поправки Плята, що давала Зл. Державам право інтервенції на Кубі. Цілу ніч на 22. ц. м. була стрілянина в ріжних сторонах міста.

Вашингтонський уряд покищо не задумує висаджувати на беріг своїх військ, хоч американські громадяни мають матеріяльні шкоди. Невідоме становище урядів англійського та еспанського, що мають поважні інтереси на Кубі.

Перед зїздами „Общества ім. Качковського“ і „Р. С. О.“

(Лист до Редакції.)

До нас звернувся гурток старорусинів з просьбою помістити на сторінках „Діла“ заклик до учасників двох зїздів: „Общества ім. Качковського“ і „Руської Селянської Організації“, які відбудуться у Львові в днях 25. і 26. ц. м. Містимо той заклик радо, тимбільше, що авторів його знаємо як ідейних громадян, які разом з нами дорожать всенародніми установами і їх майном, що з вини кількох добре знаних одиниць опинилось тепер над пропастю. У заклику тому не змінюємо нічого, навіть термінольогії авторів.

Редакція.

Вельмишановний Пане Редакторе!

З уваги на неможливість помістити наші погляди на загальні справи старорусинів у газ. „Русскій Голос“ і „Земля і Воля“, просимо для загальної справи дати у себе місце на слідуючу статтю, як осторогу під адресою учасників двох зїздів старорусинів.

З високим поважанням

Підписи.

До учасників зїзду „О-ва ім. Мих. Качковського“ і „Руської Селянської Організації“!

В днях 25. і 26. ц. м. відбудуться зїзди: делеґатів „О-ва ім. Мих. Качковського“ і делеґатів „Рус. Сел. Орг.“ Є то властиві провідні організації під управою старорусинів.

В останніх часах під політичним оглядом настала і запанувала у нас старорусинів така суматоха й хаос, що в дійсности нині годі відріжнити політику посла Бачинського від політики й тактики Р. С. О.

Знаємо, що дотепер все те якось так удавалось, що провінція йшла наосліп за голосом проводирів і не задавала собі труду проаналізувати висліди такої політики.

А відомо також, що в останнім часі, а радше році, в тім лявіруванню повстали такі люки і браки, що дальше про них мовчати нам, як чесним і незбаламученим старорусинам, годі. Томуто і дозволяємо собі, не бажаючи в нікчемний спосіб або демагогічними голословними фразами підюджувати брата на брата та ширити і поглиблювати ще дальше распрю серед нашого народу чи партій, — зірвати тінь з очей тих, котрі не бачать того шкурництва, яке опанувало в поважній мірі наших провідників.

Мусимо це публично напятнувати, що наші ідейні і чесні одиниці **не спромоглися на прочищення атмосфери і проведення реорганізації у своїх інституціях,** на чолі яких вони стояли або стоять. Не спромоглися дати відправу на ті атаки, що їх на них сипали темні одиниці, яких метою було і є виключно ввести серед нас хаос, щоби відтак легко можна було їм осягнути свої особисті цілі.

В наших староруських центрах перший-ліпший „політик“-самозванець, запустивши свої сіти до тих центрів та користаючи зі староруської наівности і легковірности, уживав їх за податний засіб для своїх експериментів та шкурних інтересів. І якщо внаслідок староруських ідей і переконань довоєнних часів багато людей понесло жертви; якщо в часі побуту в Галичині правдивих русских у 1914/15 р. вони остаточно переконались, що тут все таки не „единство“; якщо чолові одиниці, бувші провідники „русского“ руху“ в Галичині, котрі були виїхали до Росії, а опісля розчаровані повернули таки у свою нещасну Галичину та усунулись від дальшої пропаганди „русскости“; якщо теперішні новоєщі комбінації і надії не лиш не дають піддержки, але й дискредитують нас, старорусинів, на кожнім кроці і консеквентно допроваджують до загину, — то крайна пора поставити собі питання: Хто ми, з ким ми, хто з нами і за нами, яка наша ціль, до чого прямуємо? Ось над тими простими питаннями треба би нам солідно призадуматись, і щойно розглянувши їх основно, можна би утвердити своє переконання та устійнити ідеольогію!

Кожний старорусин знає прецінь добре, що пресові органи РСО. „Русскій Голос“ і „Земля і Воля“ ввесь час у таких засадничих справах **не находили розвязки, або лявірували у своїх розумовуваннях** щодо переконання й ідеольогії галицьких старорусинів. От хочби статті „Рус Гол.“ з 2. IV. ц. р. (ч. 12) під наг. „Напрасныя усилія“ і з 16. IV. ц. р. (ч. 14) під наг. „Развѣсистая клюква“, а також усі попередні і з давніших літ на тему: руский-малорусин — отже українець! Все те залежне від подуву вітру партії — прихильникам Р. С. О. чи, беручи в ширшім значінню, „рускому“ народові в Галичині все те не вийшло на користь, а навпаки — довело ту партію до ролі паріїв-служаків і то для цілей експериментів таких одиниць, про котрих нам тут просто стидно говорити.

На зїздах, вічах, нарадах і т. д. наші представники завсіди вміли зацицькати нарід красними промовами і безвартісними резолюціями. І так то пхалось біду наперід, а та біда робила своє, як то коротенько дальше наведемо.

Доведено нині до того, що центр і провінція серед старорусинів цілковито здезорієнтовані, здезорґанізовані і здеморалізовані. І хто з такого положення користає? Користають саме одиниці, як то сама „Земля і Воля“ подає в ч. 49. з 17. 12. в передовиці під заг. „Забута історія про розвязані прутики“. „Політики, забувши історію про розвязані прутики, для більшої „помпи“ вяжуться в компанію з такими, кажучи делікатно, елементами, які скомпромітували себе добровільно вздовж і поперек. Отже остає питання: для кого і для чого устроюється така комедія?“

І фактом є, що староруська партія докотилась нині до того, що її ролю годі направду інакше означити, як „комедією“ серед нашого нещасного народу на Галицькій Землі. І жаль за серце стискає, що мимо таких страхіть і терпінь, які століттями переносить наш нарід, старорусини дальше піддержують, засилюють і поглиблюють распрю, гризню і ненависть *серед нашого одного і такогож самого народу!*

Знаємо, що знайдуться такі „хитрі малороси“ серед нас, які скажуть за нас, що ось то ми запроданці руської справи! Або, що ми українці чи україноділи і т. п. А нам іде про те, аби власне нині, коли дальше туманення людей повинно скінчитися, *поставити справу ясно, чому ідейні старорусини, стративши „галіцкую рускість і старорускість“ як історичний пережиток, не сміють приймати нещасливих концепцій посла Бачинського й адвоката Гнатишака з Криниці*

про переміну русинів чи русских на „русіньскі людек", мусить шукати добра для свого народу зовсім деінде.

І хоч всякого роду концепції ріжних політиків дотепер не удавались, то це не перешкаджає Бачинському і компанії, „заткавши губу" деяким представникам руских організацій, їздити по селах на ріжні зїзди в їх імені і проголошувати себе — що за іронія! — „оборонцями Руси"!?

Не можемо з дива вийти, що деякі недавно ще горячі патріоти нині вже до Бачинського залицяються, а навіть, як то було в Сяноці, вибрали його і Слезюка „почетними членами Талергофского Комітету" Що більше! На зїзді під фірмою „Рус. Сел. Орг." дня 8. 12. 1933 згадані оба панове при помочі сяніцьких „самостійників" створили *окремий „Лемківський Комітет" в Сяноці на те, аби легше творити осібний „лемківський людек"!* Вислали навіть привітну депешу до Варшави.

Під таким агітаційним впливом хочуть ті панове і їх спритні прихильники повести згадані оба зїзди, щоби і центри взяти у свої руки й „обороти". Недавно вони опанували „Руский Ревізійний Союз" за помічю його директорів, а вн. чесні, але легковірні учасники, малиб їх срою чолобитнею підтримати і своїми представниками іменувати?- Чиж би аж до того докотилась староруська партія?

Ось така атмосфера панує в центрі культурного, освітнього, економічного і політичного життя старрусинів. Тому то колишні ідейні провідники, як д-р *Марков, Курилович, Глушкевич* і інші усунулись і від проводу, і від участи з того рода праці!

Очевидно, нам трудно одною статтею все описати і людим, які не знають, що тут коїться, все як слід вияснити та їх переконати. Українська преса, зокрема „Діло", в 1933 р. досить обширно інформували читачів про стан і господарку староруських проводирів у довірених їм товариствах. Ми можемо тут лише додати, що описи ті далеко не повні, бо дійсний стан значно трагічніший.

Всьому тому треба *зробити кінець* — і той кінець ви ідейні учасники обох зїздів, нарешті зробити повинні! Крайня пора вийти вам *на чисті води*, крайня пора *зірвати з лакейськими провідниками*, крайня пора *позбутися продажних елементів з проводу наших установ!* Хочемо вірити, що всі ідейні учасники зборів дадуть *відпір темним силам*, які жирують за виснаженім до-краю організмі нашого народу, силам, які є *на послугах чужих чинників*, силам, яких одинокою метою є дальша кирпня і дальше розбивання нашого народу на два воюючі табори.

Тому, що наш дотеперішній політичний провід не доріс до принятих на себе зобовязань, що не вмів скон солідувати нас і повести до єдности, а навпаки — толерував і толерує донині ріжних безхребетників, шкідників, розтратників народнього майна та явних запроданців чужим інтересам, — апелюємо до вас, члени обох зїздів: *Скінчіть з такими провідниками! Не слухайте їх солодких обіцянок і запевнювань! Не вибирайте до проводу народніх установ людей негідних і скомпромітованих в опінії цілого нашого народу!*

—o—

АВТОНОМІЯ ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ.

В Ужгороді мали представники партій збори, на яких передовсім радили над справою іменування нового ґубернатора на місце пок. Бескида. Як кандидатів на становище ґубернатора згадувано сенатора Е. Бачинського, д-ра Мачика, К. Грабаря й Августина Волошина. У хвала в справі нового ґубернатора запале на днях у Празі.

Рівночасно з домаганням іменування ґубернатора домагалися збори здійснення автономії для Закарпаття та порішення справи границі між Закарпаттям і Словаччиною.

Бороняться перед японським дампінґом.

ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ СОЮЗ?

Між Францією, Анґлією та Зл. Державами йдуть переговори в справі оборони перед японським дампінґом. При цьому торкаються і політичних справ на Далекому Сході. У переговорах бере участь, хоч не безпосередньо і СРСР тому переговори набирають і чисто політичного значіння. Виглядає, що навязується звязки між Берліном і Токіом. Тим передовсім почувається загроженим СРСР, та і Франція з огляду на свої кольонії в східній Азії. Пізніше до того фронту малиб притягнути й Італію. Знову ж Анґлія домагається, щоби до того фронту війшла й Німеччина.

—o—

Японія та молодь Далекого Сходу.

ПАНАЗІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС У ТОКІО.

„Берлінер Таґеблят" повідомляє, що на конґресі молоді, який відбувається у Токіо, зібралося понад 80 делеґатів орґанізованої молоді всіх держав Дал. Сходу. Всіх тих делеґатів приняли в Японії якнайщиріше, бо сам конґрес скликано за ініціятивою японської орґанізації молоді Седжукаі. В конґресі беруть участь представники Японії, Персії, Туреччини, Афганістану, Бірми, Анаму, Сіяму, Брит. Індії, Середущої Азії, Китаю, Манджурії, Филипин і Голяндської Індії. Метою конґресу є пробудити серед азійської молоді духа зближення солідарности всіх сх. народів, що потім мало би зазначитися в практичній співпраці. Молодь Азії є тепер у стані схвилювання, що пояснюється як реакція на політику Европи та як свідоме зірвання з пережитими політичними методами. Цей рух пронятий національною свідомістю. Японія старається здобути престіж серед азійських країн. Факт, що між ініціяторами конґресу є теж два японські міністри, м. н. відомий міністер війни Аракі, виразно доказує, під яким впливом укладаються ухвали конґресу. Японія отверто виступає як провідник паназійської молоді та старається переперти гасло „Азія для азійців".

Чеська повість з українського життя.

Z. M. Kudej: HORALSKA REPUBLIKA.

Прага 1933.

На Підкарпатті перебував у 1931. році чеський письменник *З. М. Кудей;* головно задержався в Ясіню, де збирав матеріяли про гуцульське повстання в переворотовім часі. З його побуту там вийшла у світ повість під назвою: *„Горальська республика"*

Зміст книжки досить цікавий. Переворотовий час хотіли гуцули використати на збудування своєї власної республики за допомогою українського війська. Розпочався бій вздовж долини Тиси; гуцули хоробро воювали з мадярами й румунами. В Мадярщині діспалися про гуцульське повстання і з Будапешту прийшов приказ — зліквідувати та здушити його. Коли гуцули за це не пристали, обіцяли їм широку автономію, але гуцули не вірили цьому. За короткий час гуцульське військо обсадило територію аж до Мар. Сиґота. Гуцули воювали з великим запалом; їм не залежало на житті одиниць або й соток людей, коли йшла боротьба за волю рідного краю, коли творилося велике діло, що мало служити всьому народові. Ясінська влада працювала інтенсивно. З урядом ЗУНР була в постійнім контакті, делеґати доїздили до Станиславова. Всі жили надією на успішний вислід розпочатої праці.

В самому Ясіню йшла пересекуція проти жидів, визискувачів бідного народу; пізніше, коли прийшло румунське військо, воно за це гуцулів страшно покарало.

Повість Кудея — це історія гуцульського перевороту в Ясіню, бій під Мар. Сиґотом з румунами, велике терпіння гуцулів у румунськім полоні, бій з більшовиками, а нарешті поворот полонених гуцулів через Польщу й Моравію до дому, де за той час румунів вигнали і країну обсадило чеське військо.

Новою окупацією освободилися гуцули від великих і немилосерних терпінь; ожила надія на ліпше і спокійніше життя.

Ця повість є історією нашої землі. Була це майже одинока поважна спроба населення Гуцульщини здобути собі свободу та краще життя.

Ю. Боршош-Кумятський.

НОВИНКИ

— **Чергове число „Діла"** з огляду на святкування почтових урядів появиться аж у вівторок рано з датою середа 27. ц. м.

— **Астрономічний Гурток при Т-ві Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові.** Дня 20. XII. ц. р. відбулися установчі збори астрономічного гуртка при Т-ві Українських Наук. Викладів ім. П. Могили під проводом радн. д-ра В. Левицького. Статут і плян діяльности реферував д-р М. Зарицький. По принятті цього пляну вибрано управу гуртка. Секретаріят гуртка міститься у Малій Семинарії, вул. Сикстуська 39 а, де зацікавленим подає всякі інформації, як також приймає вписи у члени секретар (передполудневі години) мр. Ярослав Капко. Речинець намічених викладів подавитимемо у пресі.— **Управа Астрономічного Гуртка.**

— **Що коштували вибори?** Адміністраційна влада в цілій Польщі обчислює кошти переведених недавно виборів до міського самоврядування. На основі провізоричних обчислень ті вибори коштували поверх міліона.

ГОСТИННИЦЯ — УНІОН?

— **Як урядуватиме Каса Хорих підчас свят.** У латинські Різдвяні Свята зарядили в неділю та вівторок дижури в Касі Хорих у Львові аналоґічно, як у неділю та свята, себто лише в лікарській окрузі ч. III. при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—12. передпол. (телефон 3-61 і 3-88). У понеділок амбуляторії, станиці, лікарські округи та бюра Каси Хорих зачинені, чинні будуть лише дижурні лікарі. Поіменні виказн дижурних лікарів є в амбуляторійних льокалях і лікарських округах. Аптики Каси Хорих будуть чинні: в неділю головна аптика при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—11. передпол. і аптика при вул. Фредра ч. 2. від год. 8—18. У понеділок і вівторок головна аптика при вул. Браєрівській ч. 8. від год. 8—12. передпол. і аптика при вул. Фредра ч. 2. від год. 9—19.

— **Німецькі жиди на Поліссі.** З Вильна повідомляють до варшавських газет, що з весною 1934 р. на Поліссі в приграничній полосі має повстати кольонія для жидів, які втікли з Німеччини. На початок вже заложено кілька жидівських господарств. Кольонія буде зорганізована на зразок радянських осель.

— **Магнат пропутав маєток.** З новим роком відбудеться ліцитація маєтків ґр. Ярослава Потоцького, який унаслідивши величезний маєток після свого стрия, стратив і прогуляв його в короткім часі. Родина встановила для нього куратора, однак за пізно. Маєток ґр. Потоцького був обтяжений довгами, що дійшли до суми 9 міл. Коморник заняв йому палату зі всіми дорогоцінностями та всі земельні маєтки. Однак таксатори оцінили вартість занятих предметів тільки на 4 міл. зол., отже повстав дефіцит на 5 міл. зол. Тимчасом ґр. Потоцький, який оженився недавно з одною танцюристкою, опинився в крайній нужді. В останнім часі ґр. Потоцький надіслав листи до своїх приятелів, благаючи їх позичити бодай 50 зол. на приїзд до Варшави, щоби здержати ліцитацію.

— **Присуд на начальника пожежної сторожі.** В суботу закінчився у Львові затяжний процес проти начальника пожежної сторожі Цечкевича, обвинуваченого в тому, що послугувався автами сторожі для власної потреби. Цечкевича засудили на 6 місяців вязниці зі зарахуванням слідчого арешту й утрату громадянських прав. Виконання кари припинили на два роки.

Крім того засудили Цечкевича на 100 зол. кари. Прокуратор зголосив апеляцію.

— **Львівська хроніка.** В готелі „Народня Гостинниця“ отроїлася 32-літна Марія Думінівна зі Самбора, що приїхала до Львова лікувати я а терплячи на безсонність, зажила завелику скількість вероналю. — Суд засудив копальняного вертача Володимира Пекарського з Битькова на два роки вязниці за це, що вивіз автом артистку Л. Й. і знасилував її. Після того вона підрізала собі жили.

— **Краєва хроніка.** В присілку біля Миколаєва найшли трупа 23-літного Романа Юнака, що ніс мішок збіжа і серед снігів замерз. — До дрогобицького слідчого арешту привели 23-літного Осипа Таньчука з Модрич, що стрінувши на поли якусь служницю знасилував її та вкрав їй 35 зол. і футерко вартости 50 зол. — В Плебанівці коло Теребовлі залізничий службовець Н. Юзефчук наслідком заздрости застрілив свою жінку і в самовбивчому намірі тяжко себе пострілив. — У Бориславі розпоров собі ножем живіт 63-літний нафтовий робітник Дмитро Бачинський. Після операції помер.

— **Ріжні вістки.** В Зомбковіцах помер один залізничий урядовець, старий кавалер. Коли прийшла з далеких сторін родина, щоби забрати його річи, в мешканні знайшла кілька шаф, виповнених добірним жіночим біллям. — На транссибірський експресовий потяг біля Тітікару напали бандити, при чому згинуло 13 осіб, а 40 ранено. — У Нойштаді (Баварія) завалилася 3-поверхова фабрика забавок. Зпід звалищ добули 8 тяжко ранених. — У Ясах спалили біжницю.

— **На більшовицьку службу.** Увільнений в ляйпцігському процесі болгарин Димітров має обняти катедру на революційному університеті з Москві. Також Попов і Танев мають обіцяні посади у більшовиків.

— **Папа зменшує платні.** Папа постановив, щоби від 1. січня 1934 року знизити платні всьому свому персоналові в Ватикані. Платні від 1000 до 2000 лір місячно зменшать бодай на 10 процент, а більші платні на 15 процент. Так само на 15 процент зменшать платні кардиналів, які мають річно по 100.000 лір. Свята Столиця рахує, що так заощадить 500.000 лір.

— **Помер гренляндський дослідник.** У Копенгагені помер гренляндський дослідник д-р Кнуд Расмусен. Родився він у Якобсгавені в північній Гренляндії 1879 р. Мати його була ескімоска. В 1910 р. оснував на Кап Йорку арктичну стацію Туле та відси організував наукові виправи. Пята тульська виправа відбулася в 1921 р. Тоді то Расмусен пропав був на 15 місяців, та вкінці несподівано зявився в Берінговім проливі. Про свої досліди писав у данській, англійській та ескімоській мові.

— **Фальшиві Даляй Лями.** У звязку зі смертю Даляй Лями сподіються в Тибеті також політичних непорозумінь. На китайській території жив один невідомий Даляй Ляма. Він тепер пішов у Тибет, щоби заняти місце покійного Даляй Лями. Думають, що багато азійських країн схоче перепертм свого кандидата.

— **Дерево, що не горить.** „Берлінер Тагеблят“ повідомляє, що в Візбадені робили цікаві спроби, які доказали, що спеціяльно імпреґноване дерево може видержати температуру до 2.500 степенів Цельзія. З такого імпреґнованого дерева збудували хату, яка не далася бомбі для спричинювання пожеж, хоч ця бомба своїм вибухом спричинює температуру до 2.500 степенів Цельзія.

— **Відкриття „Брістолю“.** Відомий у Львові реставратор З. Ценґут, власник гостинниці і ресторану „Брістоль“ при вул. Леґіонів 21, відчинив кіпнату для свідань від фронту вулиці. В пятницю 22. н. м. відбулось відчинення нового льокалю, на яке запрошено цілу львівську пресу. Репрезентанти преси мали нагоду оглянути гарне урядження льокалю і пізнати гостинність власника.

ПРИГАДАЙМО СОБІ ВСІ НАШІ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ „ПРОСВІТИ“ В 65-і ІЇ РОКОВИНИ!

Відгуки дня.

Серце і кишеня.

Міністр Еріо: Клаляюсь Вашій Еміненції!

Кардинал Інніцер: Поважання Вашій Екселенції. Прошу сідати.

Мін. Еріо: (сідає).

Кард. Інніцер (сідає): Як здоровлячко Вашої Екселенції?

Мін. Еріо: Дякую. Тільки трошки щось із шлунком...

Кард. Інніцер: Ах ті шлунки. Через них неодна біда на світі.

Мін. Еріо: Очевидно. Зість чоловік щось зимного, не попє вином і вже нестравність. От я колиськут. Яйця в майонезі, паштет, сирки... І тепер маю кольіт.

Кард. Інніцер: Ох, Ваша Екселенціє, дуже співчуваю. Але я не про те. Більша біда, як нема що їсти.

Мін. Еріо (всміхається): Бувають і такі випадки. Чув я, чув, що поворнний Відень дуже бідує. Та чи тільки він. А Ню Йорк, а Льондон, а Берлін. Навіть наш Париж. Направду плакати хочеться. Стільки голодних людей!...

Кард. Інніцер: Так, Ваша Екселенціє, голодують і в вас і у вас. Але це її порівняти не можна до того, що діється на Україні.

Мін. Еріо: На Україні. Де цей край лежить?

Кард. Інніцер: Виж там недавно їздили! Менш-більш від Збруча до Кавказу. Одесса, Харків, Київ...

Мін. Еріо: Ах, південна Росія! То її називають і Україною?! Цікаво. Гарна назва. Україна направду гарно.

Кард. Інніцер: Назва гарна, але те, що там діється — зовсім негарне.

Мін. Еріо (зривається): Невжеж упадок більшовиків?!

Кард. Інніцер: Ще ні. Але там страшний голод.

Мін. Еріо (сідає): Голод?! Перший раз чую. Погляньте, Ваша Екселенціє, на мене. Я їздив туди, пробув довший час і — бачите — не вмер. Навіть ще два кіля мені прибуло!

Кард. Інніцер: Я не про гостей, а про автохтонів.

Мін. Еріо: І автохтонам прибуває. Чубар — кров з молоком, Постишев відтовщуючу курацію переводить, Затонський на ковбасу дивитися не може. І це робітники!

Кард. Інніцер: А працю мають?

Мін. Еріо: Не все. А пайок однаково дістають.

Кард. Інніцер: І кажете, Ваша Екселенціє, що всім менш-більш так, як їм?

Мін. Еріо: О, буває й ліпше. Особливо безпартійним. Виноград, суниці в зимі... Безробітні не знають, що з харчами робити.

Кард. Інніцер (витягає з шуфляди якусь чорну грудку): Прошу, погляньте на це.

Мін. Еріо: Ваша Емінеиція цікавиться, видно, геольоґією. Цеж якийсь скаменілий торф!?

Кард. Інніцер: Ні, це хліб з України.

Мін. Еріо (гложе грудку): О, знаменитий знаменитий. Мушу собі негайно замовити такого хліба.

Кард. Інніцер: Ваша Екселенціє, спішіться бо може не стати. (Дзвонить на слугу): Прошу подати футро їх екселенції.

Галактіон Чіпка.

По широкому світі.

— З огляду на пянство, яке шириться серед населення Німеччини, управа націонал-соціялістичної партії заповіла інтернування налогових пяниць в концентраційних таборах.

— Одно румунське місто звільнило екзекуторів мужчин і на їх місце приняло жінок, між ними графиню Банфі.

— В японських вязницях находиться 12 тисяч комуністів, яких ждуть гострі кари або заслання.

— Підписано залізничу конвенцію між Італією і Ватиканом.

— Австрійський посол при італійському уряді Ф. Рінтелен передав у дарунку білого верхівця Мусолінієму від канцлера Дольфуса.

— Бельгійський комунікаційний літак по дорозі з Берліна розбився в Дортмунді. Пільот згинув, радіотелеграфіста тяжко раненого забрали до шпиталю. З подорожних було двох ранених.

З судової салі.

ЗАСУД В ТЕРНОПОЛІ ПЯТЬОХ ХЛОПЦІВ ЗА ОУН І ЛЕТЮЧКИ НА 22 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

Перед трибуналом суду присяжних у Тернополі відбулася в днях 18. і 19. грудня ц. р. карна розправа проти шістьох молодих хлопців, обвинувачених за злочин державної зради через приналежність до ОУН (ст. 97 § 1 к. к.) і за злочин проти публичного порядку через розповсюднювання летючок ОУН в часі Великодних Свят 1. травня 1932 в Микулинцях, Ладичині і Варваринцях (ст. 154 § 2 к. к.). Крім цього обвинувачені були два хлопці за перевожування летючок ОУН (простунок зі ст. 157 к. к.). Обвинувачені були: 1) Богдан Мушка, 2) Микола Сиротюк — оба ремісничі челядники з Микулинець пов. Тернопіль; 3) Осип Фуртак, молодий дяк з Ладичина пов. Тернопіль; 4) Осип Шкамбара; 5) Олександер Горинь і 6) Михайло Винничок — всі три останні селянські хлопці з Варваринець пов. Теребовля. Акт обвинувачення закидує всім приналежність до ОУН і розкидування летючок ОУН (злочини зі ст. 97 § 1 і ст. 154 § 2 к. к.), обв. Мушці принесення летючок з Тернополя до Микулинець, а обв. Шкамбарі принесення тих летючок від обв. Мушки до Варваринець (ст. 157 к. к.). Всі обвинувачені заперечили свою приналежність до ОУН, обв. Мушка призвався до передачі летючок (котрих змісту не знав), обв. Шкамбарі, а обвинувачені Шкамбара, Горинь і Винничок признались до розкинення летючок в ночі на великдень 1. травня 1932 у Варваринцях, при чому рівнож змісту летючок не знали. Обв. Сиротюк заперечив розкинення летючок 1. травня 1932 в Микулинцях, а обв. Фуртак заперечив розкинення летючок тогож дня в Ладичині.

Розправу проти всіх 6 обвинувачених ведено вже раз перед трибуналом суду присяжних у Тернополі в днях 22. і 23. вересня 1933. На тій розправі оборонець Шкамбари і Гориня посол д-р Степан Баран поставив внесок на вилучення від розправи предсідника трибуналу д-ра Вендриховського з тієї причини, що цей предсідник стороничо в некористь обвинувачених проводив розправу і диктував протокол незгідно з фактичним ходом розправи. Трибунал цей внесок відкинув, а тоді оборонець д-р Баран зложив оборону — яку зрештою він зовсім безплатно — подаючи причини свого кроку, зняв зі себе тогу і вийшов зі салі розправ. Зі становищем д-ра Барана эсолідаризувалися в окремих заявах всі інші оборонці, д-р Брикович, д-р Ладика і д-р Дзерович, за що д-ра Бриковича укарано гривною 50 зол., а на д-ра Барана наложено правосильно обовязок понести кошти розправи у висоті 664 зол. 75 сот. Розправу відложено і всіх обвинувачених заарештовано з місця. Проти д-ра Ст. Бриковича зробив д-р Вендриховський карний донос до прокуратури за простунок зі ст. 128 к. к. (невідповідне поведення в суді). Як відомо зі звідомлення ця справа закінчилася присудом городського суду в Золочеві 5. грудня ц. р. засуджуючим д-ра Бриковича на 50 зол. гривни або на 10 днів арешту, проти чого зголошено апеляцію.

Розправі проти згаданих вище обвинувачених в днях 18. і 19. грудня ц. р. проводив знову д-р Вендриховський, вотували окр. судді Германа і Тільн, обвинувачував підпрокуратор Вешковський, боронили місцеві адвокати: д-р Брикович, д-р Ладика і д-р Дзерович. Лава присяжних була чисто польська, майже поголовно самі польські селяни. Присяжні заперечили вину тільки щодо обв. Сиротюка в цілости і тому трибунал його увільнив і Сиротюк негайно вийшов на волю. Зате потвердили в цілости вину обвинувачених Мушки і Шкамбари, а заперечили вину щодо державної зради обвинувачених Фуртака, Гориня і Винничка, потверджуючи їх вину тільки щодо злочину зі ст. 154 § 2 к. к. (розповсюднювання летючок ОУН). На основі цього вердикту стали засуджені: 1) Осип Шкамбара на 8 літ, 2) Богдан Мушка на 6 літ — оба за злочини зі ст. 97 § 1, ст. 154 § 2 і ст. 157 к. к., 3) Осип Фуртак на 3 роки, 4) Олександер Горинь і 5) Михайло Винничок — оба по півтретя року — всі три за злочини зі ст. 154 § 2 к. к. Крім цього всіх позбавлено громадянських прав і засуджено на заплату судових оплат і коштів процесу. Ціла наложена кара виносить 22 літ.

Оборона вносить касацію. Обвинувачені остають дальше у слідчій вязниці.

Подяка.

Широсердечну подяку складаємо всім Вп. Паням, а в першій мірі Вп. Паням: Бачаховій, Ляликовій, Луцевій, Николайчуковій, Саноцькій, Свищевій і Цибрівській в Надвірній та Олесницькій в Станиславові за жертвенну опіку, а Вп. Панам Меценасам д-рам Бачакові, Николайчукові і Саноцькому в Надвірній, та Волицькому, Олесницькому й Перегінцеві в Станиславові за опіку та правну поміч в часі нашого шоститижневого побуту в слідчій вязниці в Надвірній та Станиславові.

Бажаючи бодай в части сплатити повищий довг вдячности, пересилаємо квоту 30 зол. на політичних вязнів.

Надвірна, дня 12. грудня 1933 р.

М-р Бачинський Кость, м-р Верес Роман, Гринішак Микола, Дунець Степан, Дунець Юрко, Костик Микола, Нишак Микола.

СПОРТ.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

АЗС — ГАСМОНЕЯ 7:2 (2:1, 3:0, 2:1).

Кожний гріш для „Просвіти“ — це гріш на освітні змагання народу. Громадяни, дайте змогу рости „Просвіті“!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

НОВЕ ЗНЕСІННЯ, саля „Просвіти“

24. XII. Батурин, 25. XII. Катерина, 26. XII. Пісні в лицях.

Зі Знесіння їде театр до Бродів.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Понеділок, 25. XII. год. 7.30 веч. „Гроші то не все“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 24. XII. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Понеділок, 25. XII. год. 7.30 веч. „Стефек“.

Кіна.

АДРІЯ: „В путах зрадників“, „Фліп і Флап як усмирителі“.
АПОЛЬО: „Присуд життя“, „Не знаю жінки“.
АТЛЯНТИК: „Забавка“.
ВАНДА: „Облава в Парижі“.
КАСИНО: „Брат діявола“, Льорель і Гарді.
КОПЕРНИК: „Роскішні турботи“ Моріс Шевальє.
КОЛИСЕЙ: „В тіні хреста“, вертеп: „Під ялинкою“.
МАРУСЕНЬКА: „Роскішні турботи“ Моріс Шевальє.
МІРАЖ: „Спів, цілунок, дівчина“.
МУЗА: „Син Індії“ Рамон Новарро.
ПАЛЯС: „Прокуратор“ (Алізія Гора).
ПАН: „С. О. С.“ — Ледяна гора.
ПАСАЖ: „Бандит детектив“ (Кен Мейнард) і додатки.
ХИМЕРА: „Король циганів“.
СТИЛЕВЕ: „Чанду“, ревія: „Коли зорі світять“.
УТІХА: „Кохання та пімста донського козака“ з Ів. Мозжухіном.

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Неділя, 24. грудня 1933.

Відень (517,2) 18.50 Квінтет. 22.15 Концерт; **Прага** (488,6) 9.15, 13.00 Коляди 12.15 Концерт; **Лягті** (1796) 20.20 Спів; **Париж** (1725) 21.00 Театр і музика; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки, 19.00 Коляди; **Берлін** (419) Концерт, 20.00 Веселі свята, 22.00 Народи співають свої коляди; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 18.00 Концерт; **Лянгенберг** (472) „Хрістускінд Ерденрайзе“ діточа опера; **Мінхен** (533) 12.00 Концерт, 23.05 „Свята ніч“ різдвяна легенда; **Будапешт** (550,5) 12.30 Концерт опери; **Міляно** (331,5) 20.40 Святочна програма.

Понеділок, 25. грудня 1933.

Давентрі (1554,4) 20.45 „Сіндбад“ пантоміна, 22.20 „Мікадо“ оп. Салівена; **Відень** (517,2) 10.10 Дітоний хор, 13.20 Сучасна швайц. музика, 19.00 Спів, 20.00 „Весела війна“ оп. Штравса; **Брно** (341,7) 18.00 „Івась і Гануся“ оп. Гумпердінка; **Мор. Острава** (263,8) 16.00 Концерт, **Прага** (488,6) 19.30 „Вільний стрілець“ оп. Вебера; **Париж** (1725) 18.30 Танк. музика, 21.00 „Ле Пті Дік“ оп. Лекока; **Білгород** (430,4) 16.30 Пісоньки для дітей; **Рига** (525) 18.30 „Тангайзер“ оп. Вагнера; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 15.10 Концерт, 19.30 „Арабеля“ оп. Р. Штравса; **Ляйпціґ** (389,6) 15.00 Нар. пісоньки на смич. тріо, 20.00 „Хрістельфляйн“ оп. Пфіцнера; **Букарешт** (394,2) 20.00 „Сеара Маре“ оп. Бредічеано; **Будапешт** (550,5) 12.45 Концерт, 20.30 „Княжна чардашів“ оп. Кальмана; **Рим** (441,2) 17.00, 21.45 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 24. грудня 1933.

9.50—9.54 Ранішня авдиція; 12.10 Метеорольоґічні вістки; 12.15, 13.12 Музичний поранок; 13.00 Туга за прородом Міцкевича; 14.00 Сільська авдиція „Геца в Ялинках“; 14.30 Народні танки й співани (грамофон); 15.00 Сільське весілля; 15.20 Сальонова орхестра; 16.45 Літер. чвертьгодина „Шалик“; 17.00 „Сільський Свят-Вечір“; 17.15 „Веселі новина“ коляди; 18.00 Авдиція „Свят-Вечір воєнний“; 18.40 Арії та пісні; 19.00 Братерство всякого творіння; 19.10 Вечірня; 19.30, 21.15 Концерт симф. орхестри; 22.00 На веселій львівській хвилі; 23.00 Грамофонова музика.

Понеділок, 25. грудня 1933.

15.00 Концерт сальонової орхестри; 16.00 Для дітей „Ялинка“ Андерзена; 16.30 Спів; 16.45 „Чудо утрені“; 17.00 Нар. орхестра; 18.00 Авд. „Оборона Ченстохови“; 19.00 „Мир людям доброї волі“ (коляди Польщі, Франції, Бельгії, Чехословаччини, Італії, Англії, Ірляндії, Австрії, Данії, Еспанії, Німеччини, Югославії, Латвії, Швайцарії, Голяндії, Марока); 20.00 Муз. радіовертеп; 21.00 Фейлетон; 21.15 Фортепян; 22.00 Грамофон; 22.11 Авдиція на ам. станції; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія (з грамофону); 23.30 Грамофонові твори.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 23. XII.: масло — —, молоко 20 сот., сметана 70 сот., яйця 6.40—6.60 зол. за копу. Тенденція на всі ті артикули сильна, на масло зничкуюча.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

До всіх б. учениць дівочої школи ім. Шевченка у Львові і симпатиків Кружка ім. Ганни Барвінок наш поклик і прохання. По традиції давних літ і цього року наш Кружок уладжує **передсвяточний ярмарок** на цілі Рідної Школи. Всяк пожертвування в грошах, натураліях і фантах слати до кінця грудня ц. р. на адресу Кружка: Львів, вул. Мохнацького 12. Ярмаркуємо 1. і 2. січня. — **За Старшину:** К. Малицька, Ів. Скоплякова. 802

†

ОЛЕНА ІВАННА ДУМІНІВНА

упокоїлася в Бозі дня 22-го грудня 1933 р. в 32 році життя.

Похорони відбудуться в суботу, дня 23. грудня ц. р. год. 3 попол. з місця жалоби Анатомії при вул. Пекарській ч. 52 на Личаківський цвинтар.

Родичі і Рідня.

Заупокійне Богослуження відбудеться у вівторок дня 26. грудня год. 9 рано в міській церкві в Стрию.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ 9.80 — фіранки 5.60 ручної роботи філе за безцін. Брокати від 2.90, брокатові накидки 7.80. Одинока вирібня ФРАЙЛІХА, Сикстуська 21. 660 4—?

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 2/56 3—15

ДО 1000 ЗОЛОТИХ МІСЯЧНО запевнюємо **енергійним особам.** Інформації дає Т-во Банкове, **Grodno, ul. Hoovera 9.** 10-15

ПЕЧІ залізні, шамотові поручаємо на остру зиму — РЕНТШНЕР, ЛЕҐІОНІВ 37. 30/49 3—4

НОВА поверхова каменичка при вулиці горішній Личаківській ціла вільна до продання за 22.000 готівкою 18.000 решта довг. Ігнат, Куркова 24. 801 2—2

ГАРНИЙ покій в околиці клінік до винайму. Вул. Голуба 11 в. м. 6. 800 2—2

ОХОРОННІ ПЛАЩІ для всіх професій поручає найдешевше Вирібня охоронної одежі **„ПАЛІОМ“**, Гетьманська 22, побіч Промислового Музею 13/47 ?—3

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево „Прецизія“ Рутовського 12 — Ринок 29 Пасаж Андрольного. 808 1—1

СВІЧКИ на свята, мило дешево можна дістати у фірмі Р. ГУРСКА, Ринок 37. 35/49 1—3

СВЯТА весело переведеш у модним і додних капелюсі купленім у відомій із своєї дешевости робітні капелюхів „КАПЕЛЬО“, Кентшинського 18. 2/32 1—3

КОЛЯДИ Ярославенка на мішаний хор за 3 золоті „Торбан“, Львів, вул. Софії ч. 78. 790 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Читайте „Діло“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.